

В фінансово-економічній службі працює три бухгалтерів з обліку необоротних активів, матеріальних запасів та військового майна спеціального призначення, які здійснюють документальне оформлення та відображення в облікових регістрах необоротних активів, матеріальних запасів, військового майна спеціального призначення, нематеріальних активів (надходження (придбання), переміщення, безоплатну передачу, реалізацію або ліквідацію), кожен з яких контролює визначені служби.

Перший – провідний, який здійснює облік в інженерно-авіаційній службі, авіаційно-технічній службі, парашутно-десантній службі, метеорологічній службі, майно зв'язку морської номенклатури, службі ПММ, автомобільній службі й електрогазовій службі, службі ракетно-артилерійського озброєння, службі радіоелектронної боротьби.

Другий бухгалтер здійснює відповідний облік у квартирно-експлуатаційній службі, електротехнічній службі, службі зв'язку – майно спеціального призначення, інше майно зв'язку, в тому числі комп'ютерна та розмножувальна техніка, пожежне майно, інженерно – аеродромній службі, медична службі, метрологічній службі, техніка та засоби протиповітряної оборони (РЛС), майно служби захисту інформації та криптології.

Третій бухгалтер також веде облік майна, активів і запасів у продовольчій службі, речова службі, майно відділення з гуманітарних питань, бібліотечні фонди, службі топографічного забезпечення, службі фізичної підготовки та спорту, служба РХБ захисту.

Отже, досліджуючи та аналізуючи фінансово – економічну службу Державного науково-дослідницького інституту можна зробити висновок, що фінансово-економічна служба має специфічну організацію облікового апарату, яка полягає в формуванні двох структурних ланок облікових працівників із виконанням окремих службових обов'язків, у межах яких вони можуть взаємодіяти та взаємозамінювати один одного. Крім того, у межах ФЕС деякі облікові працівники мають військові звання, що також впливає на їхні службові обов'язки та повноваження.

УДК 336.225

О. В. Безкровний, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту

С. С. Верченко, магістрант освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування»

Н. В. Кундіренко, магістрант освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування»

Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава, Україна

ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД АДМІНІСТРУВАННЯ ОСОБИСТОГО ОПОДАТКУВАННЯ ГРОМАДЯН

Ключові слова: податок, адміністрування податків, особисте оподаткування, ставка податку, шкала особистого оподаткування громадян.

Початковий етап розбудови податкової системи в Україні характеризувався частими кризовими явищами в механізмі розподілу фінансових ресурсів мільйонів громадян на користь держави, що зумовило формування чіткого стереотипу несправедливості, який трансформувалася в досить розвинений інститут приховування доходів. На відміну від вітчизняних реалій, зовсім інший підхід до платників податків із доходів фізичних осіб в іноземних державах, де стан демократії та суспільні норми значною мірою мають вплив на побудову та функціонування фіскальної політики, яка передусім спрямована на вирішення соціальних питань та економічну мотивацію платників, а вже потім на забезпечення уряду фінансовими ресурсами.

Нині іноземні системи прямого оподаткування доходів фізичних осіб мають уже досить апробовану часом практику становлення та розвитку на базі глибокого усвідомлення кожним платником податку свого конституційного обов'язку – сплати податків. Значні соціальні видатки та постійна увага держави до платника податків, як зауважує Ю. Козак, поступово виховали свою податкову культуру, яка дуже відрізняється від вітчизняних реалій. Також по-іншому розуміється і сутність категорії «податок»: у Німеччині – це підтримка, яку громадяни надають державі; у Великобританії – це обов'язок перед державою; у США податок розу-

міється як «такса»; у Франції – як обов’язкова плата. Для нашої держави, як не прикро, розуміння цієї фінансової категорії зводиться лише до примусового платежу [2].

На відміну від України, де порядок, ставки, правила оподаткування податком із доходів фізичних осіб встановлюються виключно на загальнодержавному рівні, в іноземних державах органам місцевого самоврядування надано досить широке право у сфері податкової юрисдикції. У таких країнах Європи, як Болгарія, Кіпр, Естонія, Греція, Латвія, Норвегія, Румунія, особистий прибутковий податок належить до місцевих податків, а в Бельгії, Данії, Фінляндії, Швеції та Швейцарії органи місцевого самоврядування самостійно визначають ставки, за якими будуть оподатковуватися доходи громадян [3].

Досить цікавою є практика справляння податку в Китаї, де держава надає право податковим агентам компенсувати витрати на забезпечення сплати податку в розмірі 2 % від суми утриманого податку. У свою чергу, в Австралії визначення податкового зобов’язання та суми податку, що підлягає поверненню, за допомогою інформаційних технологій є вже досить широко апробованим. Пересічний платник податку може скористатися через мережу Інтернет так званим податковим калькулятором, робота якого побудована за принципом алгоритму.

В усьому світі, як свідчить А. Іванський, у системі податкових відносин важливе місце посідає показник «граничний дохід» – мінімальний розмір отриманого доходу, з якого починається сплачуватися податок. У розвинутих країнах світу система прибуткового оподаткування будується таким чином, що показник «граничний дохід» залежить від кількості дітей, сімейного стану платника та способу оподаткування за єдиною чи роздільною системою [1].

У таких країнах, як Ірландія, Корея, Мексика, Туреччина, середньозважена величина граничного доходу (неоподаткованого мінімуму), з якого починається сплачуватись податок з доходів фізичних осіб, становить 30 % від середньої заробітної плати у виробничому секторі, тоді як в нашій державі ця цифра становить лише 17 грн.

Одна з найбільш розвинених систем індивідуального прибуткового податку із широкою системою податкових вирахувань, за твердженням О. Фрадинської, діє в Нідерландах. У цій країні існує п’ять видів податкових відрахувань, що залежать від віку, кількості дітей, доходу батьків і відрізняються сумою, на яку дозволено зменшувати оподатковуваний дохід (в євро на одну дитину). Тому з метою нівелювання певних негативних наслідків, посилення соціальної складової системи та стимулювання демографічної ситуації в нашій країні, дієвим буде прив’язати розмір і право на надання податкової соціальної пільги до сімейного складу одружених платників із урахуванням кількості неповнолітніх дітей [5].

Як відомо, більшість держав, на відміну від України, використовують прогресивну шкалу оподаткування, оскільки саме вона як інструмент перерозподілу великих доходів на користь бідних громадян слугує встановленню соціальної справедливості в суспільстві. Так, у США ставки оподаткування доходів фізичних осіб коливаються від 15 до 35 %, у Німеччині – від 14 до 47 % залежно від розміру доходу платника [4].

Основним показником, який впливає на встановлення податкових ставок, є співвідношення доходів між найбагатшими і найбіднішими прошарками суспільства. Такий підхід є не лише виправданим з позиції соціальної справедливості. Він є стимулом для ефективного функціонування економіки, адже вилучаючи в найбільш забезпечених верств надлишки доходів через прогресивне оподаткування, держава одночасно залишає їм достатньо коштів для споживання. При цьому самі ставки податку на доходи фізичних осіб є значно вищими, ніж в Україні. Серед європейських держав найвищі прогресивні ставки податку мають Данія – 52 %, Швеція – 56 %, Нідерланди – 52 %, Австрія – 50 %, Німеччина – 47 %. Найнижчі ж розміри зафіксовано в Румунії – 16 %, Чехії – 15 %, Литві – 15 %, Болгарії – 10 % [4].

У більшості економічно розвинутих країн світу, як зауважує О. Колодій, громадяни з невисокими зарплатами звільняються від сплати податку з доходів фізичних осіб. Натомість основний тягар наповнення бюджету лягає на заможні верстви населення, для яких встановлена прогресивна шкала оподаткування. Для прикладу, в Австралії функціонує п’ять ставок податку. Люди, чиї доходи за рік менші 6000 доларів, звільняються від оподаткування. Громадяни ж, доходи яких перевищують 180 тисяч доларів, 45 % свого доходу віддають у дер-

жавний бюджет. У Канаді не оподатковуються доходи розміром до 10 382 доларів. А ось ті, хто отримав понад 128 тисяч, зобов'язані сплатити 29 % свого заробітку в казну [3].

Також варто відзначити вагому роль податку з доходів фізичних осіб у структурі державних бюджетів країн світу. Він посідає перше місце в статті доходів таких країн, як Великобританія, Канада, США, Німеччина, Данія, Японія тощо. На сьогодні у світі спостерігається тенденція до зростання частки цього виду оподаткування в загальній структурі доходів.

Підсумовуючи вищевикладене, можна впевнено стверджувати, що оподаткування доходів населення в Україні потребує докорінної перебудови, яка має базуватися на використанні передового зарубіжного досвіду, а не зводиться до копіювання моделі оподаткування інших країн, оскільки економіка кожної держави має свої особливості, які варто враховувати при побудові ефективної вітчизняної податкової системи. Безперечно, держави з високим рівнем розвитку економіки при оподаткуванні доходів громадян вирішують завдання, які не є ключовими для українського суспільства, проте, спираючись на їхній досвід, можна вмонтувати певні світові здобутки в українську систему оподаткування.

Список використаних джерел: 1. Іванський А. Й. Перспективи розвитку оподаткування доходів фізичних осіб в Україні з урахування європейського досвіду. *Наше право*. 2015. № 1. С. 81-87. 2. Міжнародне оподаткування: навч. посіб. / за ред. Ю. Г. Козака, В. М. Сліпа. Київ: Центр навчальної літератури, 2013. 550 с. 3. Податки в зарубіжних країнах : оперативний конспект лекцій для студентів напрямку підготовки „Економіка і підприємництво” ОКР „Бакалавр”, професійного спрямування «Фінанси» / [уклад. Колодій О. Т]. Київ: КНТЕУ, 2015. 62 с. 4. Ставки оподаткування доходів фізичних осіб в деяких країнах світу. URL: <http://excitingfinance.com>. 5. Фрадинська О. А. Основи оподаткування: навч. посіб. Львів: Новий світ, 2014. 344 с.

УДК 332.36

Г. І. Кіндрацька, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку та аналізу

К. Р. Вітковська, студентка

Національний університет «Львівська політехніка», м. Львів, Україна

НОВАЦІЇ В ОПОДАТКУВАННІ ЛІСОГОСПОДАРСТВ: ПРОБЛЕМИ І НАСЛІДКИ

Ключові слова: оподаткування, рентна плата, земельний податок, ставка податку.

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України щодо стимулювання утворення та діяльності сімейних фермерських господарств», який набрав чинності 15.08.2018 р., земельні ділянки, надані на землях лісогосподарського призначення (незалежно від місцезнаходження) підлягають оподаткуванню земельним податком [1]. До земель лісогосподарського призначення належать землі, які вкриті та не вкриті лісовою рослинністю (їх називають лісовими), а також нелісові землі, що надані та використовуються для потреб лісового господарства.

Варто зазначити, що до внесення цих змін податок за лісові землі був складовою рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів. Об'єктом оподаткування такою рентною платою, згідно з Податковим кодексом України, є: деревина, заготовлена в порядку рубок головного користування; деревина, заготовлена під час проведення заходів щодо поліпшення якісного складу лісів; побічні лісові користування; використання корисних властивостей лісів [2]. Величина плати за спеціальне використання лісових ресурсів залежить від обсягів заготовленої деревини і не враховує розміри площ земель лісогосподарського призначення на відміну від сільського господарства. За даними Держлісагенства України, рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів у 2017 р. становила 826 млн грн, або 21,2 % від загальної суми сплачених податків і зборів підприємствами галузі [3].

Нова редакція статті 273 Податкового кодексу регламентує, що податок за лісові землі складається із земельного податку та рентної плати.

В Україні загальна площа лісових ділянок становить 10,4 млн гектарів, з яких 7,6 – перебуває в підпорядкуванні лісогосподарських підприємств Держлісагенства України та 1,3 – у постійному користуванні комунальних підприємств, які підпорядковані органам місцевого